

Ohlédnutí za devíti ročníky konference ARaP a pozvání na ročník desátý

Konference Automatizace, Regulace a Procesy – ARaP, připravovaná jako obvykle na listopad, se bude konat již podesáté. Od roku 2005 se jako jedna z mála technických konferencí v ČR pořádá pravidelně každý rok. Navazuje na obdobně pojatých šest konferencí, které byly součástí doprovodného programu veletrhu Pragoregula.

Desetileté výročí je vždy příležitostí k určitému bilancování, které je navíc letos doprovázeno dalšími „kulatými“ výročími. Časopis Automa, který jako mediální partner stál už u zrodu konferencí ARaP, slaví dvacet let od svého založení. Hlavní pořadatel konference, Fakulta strojní ČVUT v Praze, má jubileum 150 let od svého vzniku a před padesáti lety vzniklo zaměření *automatizační technika* v rámci specializace *přesná mechanika a optika* – a to byl počátek samostatné výuky automatizace na Fakultě strojní ČVUT a zároveň lze tuto událost pokládat za datum vzniku současného ústavu přístrojové a řídicí techniky. Zcela výjimečnou zásluhu na zavedení výuky automatizace na Fakultě strojní ČVUT a na výchově několika tisíc odborníků má prof. Ing. Milan Balda, DrSc., dr. h. c., který se v plné svěžesti letos dožívá devadesáti let (Automa 3/2014, str. 72). V letošním roce si připomeneme také dvě výročí zakladatele kybernetiky Norberta Wienera (*1894, †1964).

Je proto přirozenou snahou organizátorů letošní konference všechny tyto okolnosti v programu reflektovat a pozvat čtenáře časopisu, mezi kterými je jistě nemálo těch, jichž se uvedená výročí nějak dotýkají, k účasti a aktivnímu podílu na připravovaném programu.

Z historie konferencí ARaP

První dva ročníky organizačně zabezpečovala společnost Symma pod odbornou záštitou garanta všech konferencí ARaP prof. Bohumila Šulce. Konaly se v hotelu Holiday Inn v Brně. Členy programového výboru prvního ročníku konference byli Ing. Petr Bartošík a Ing. Karel Suchý z redakce časopisu Automa, prof. Vladimír Bobál z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, doc. Petr Horáček ze společnosti Protys a doc. Miloš Kmínek z Vysoké školy chemicko-technologické v Praze. Od prvního ročníku byla konference zaměřena na praxi a na výměnu poznatků užitečných v praxi. Mezi témata prvního ročníku s největší odezvou patřilo řízení a modelování technologických procesů, fuzzy a neuro-fuzzy modelování a regulace, teorie a praxe PID regulátorů a programová podpora návrhu a seřizování číslicových regulátorů.

Druhý ročník konference měl jako hlavní téma průmyslové řídicí a informační sys-

témy a byl provázen silnou snahou o vytvoření tradice česko-slovenských technických konferencí, což se projevilo mj. v zastoupení dvou členů programového výboru ze Slovenska. Členem programového výboru se stal také Ing. Jiří Vacátko, který se v pozici výkonného ředitele pro technický rozvoj akciové společnosti ZAT zasloužil o zásadní aktivní podporu konference i ve všech jejích dalších ročnících jako člen programového výboru, přednášející a iniciátor velmi hodnotných příspěvků od svých spolupracovníků. Reprezentoval nejvýznamnější spolupráci organizátorů s průmyslem, bez níž by konference ARaP nedosáhla desetileté tradice. Z uspořádané ankety vyplynulo, že účastníky druhého ročníku nejvíce zaujaly příspěvky prof. Ing. Vladimíra Maříka, DrSc., a jeho týmu z Rockwell Automation o agentových technologiích a prof. Ing. Františka Zezulky, CSc., z VUT Brno o průmyslových komunikačních standardech.

Od třetího ročníku v roce 2007 se konference koná v Praze v poněkud skromnějších podmínkách konferenčního centra Fakulty strojní v Dejvicích. Fakulta strojní a pracovníci ústavu přístrojové a řídicí techniky převzali veškeré organizační a provozní zajištění. Již od roku 2007 má konference vytvořenou elektronickou formu propagace a podávání příspěvků. Pro tento účel byly zprovozněny webové stránky www.arap.cz a databáze zvaných a přihlášených účastníků. Přednesené referáty jsou od tohoto roku uveřejňovány v tištěných sbornících s registrací ISBN. Tuto tradici udržují pořadatelé dodnes. Takové změny si vyžádaly velký objem rychle zvládnutých činností realizovaných převážně autory této vzpomínky. Hlavním tématem tohoto ročníku byly inteligentní řídicí systémy.

V roce 2007 se stálým členem programového výboru stal Ing. Jan Fibír, CSc., ze společnosti Siemens, jehož zasvěcený ekonomický pohled na dodavatelsko-odběratelské vztahy při výběrových řízeních v oboru u automatizační techniky byl předmětem několika přednášek v dalších ročnících. Navazující texty byly jako články publikovány v časopise Automa. Aktivní podpora a opakovaná účast firmy Humusoft je spojena se jménem Ing. Jaroslava Jirkovského, Ph.D. Tento ročník charakterizuje velký počet přednášejících z akademických pracovišť, z nichž dominuje západočeská uni-

verzita (prof. Schlegel, Ing. Balda), ale i další univerzity (VUT Brno, TU Košice, TU Ostrava). Jako novinka se v programu konference objevila přednáška na všeobecně zajímavé a užitečné téma mimo obor automatizace: vedoucí patentového střediska ČVUT Ing. Hana Dušková hovořila a diskutovala na téma ochrana průmyslového vlastnictví.

Čtvrtý ročník konference v roce 2008 byl zaměřen na technicko-ekonomické aspekty současné automatizace procesní výroby. Mezi účastníky se poprvé objevili přednášející ze společnosti I&C Energo, která se v osobě Ing. J. Plisky po několika dalších ročníků stala důležitým podporovatelem konference. Na tento ročník mnozí účastníci vzpomínají především díky přednášce tehdejšího poradce ministra pro místní rozvoj Ing. Josefa Bubeníka na téma Energetika současná a budoucí. V uvedeném ročníku se mezi prezentujícími objevil Ing. Dobromil Nenutil, který se následně stal stálým členem programového výboru konference. Jeho pracoviště, společnost UniControls, a. s., je další z podporujících firem, o které se pořádání konferencí ARaP dlouhodobě opírá.

Pátý ročník ovlivnila recese probíhající v roce 2009. Na aktuální situaci nevýrazněji reagoval příspěvek Ing. Vránka z ATX, zamýšlející se nad pozicí integrátorů systémů na automatizačním trhu. Do všeobecné části programu konference se podařilo zajistit vystoupení dvou významných hostů, Ing. Jaroslava Doležala, CSc., a prof. Vladimíra Haasze, kteří jako místopředsedové Rady pro výzkum, vývoj a inovace poskytli účastníkům konference cenné aktuální informace o státní politice podpory výzkumu. Konferenci posílilo také navázání spolupráce s časopisem MM Průmyslové spektrum jako dalším významným mediálním partnerem a aktivní zapojení jeho šéfredaktora, Ing. Romana Dvořáka, do příprav této a následujících konferencí. Novou nabídkou programu v oblasti tutoriálů byl kurz *Demonstrování aktuálních nástrojů návrhu automatického řízení pro praxi*, vedený prof. Milanem Hofreitem a využívající úlohy v laboratoři automatického řízení k reálnému ověření prezentovaných teoretických postupů. Byl určen zejména pedagogům ze středního odborného školství, u nichž však nevyvolal očekávaný zájem. Poprvé se v rámci konference konala exkurze: první byla do nově otevřené budovy Národní technické knihovny k seznámení s technickým zázemím a jeho řídicím systémem, který dodala firma Siemens.

V roce 2010 jako reakci na téma Automatizace a recese z předchozího roku bylo

rozhodnuto zaměřit konferenci na téma Automatické a kvalita. Smyslem této volby bylo zdůraznit, že nejlepší způsob, jak obstát v konkurenčním boji o zakázky, je kvalita a spolehlivost nabízených automatizačních řešení. V tomto roce přijali pozvání tři významní hosté: prof. Vladimír Haasz z Rady pro výzkum, vývoj a inovace, doc. Karel Šperlink ze Svazu průmyslu a dopravy a Ing. Miroslav Janeček z Technologické agentury ČR. Personální zastoupení přednášejících z průmyslové a akademické sféry bylo velmi podobné tomu v roce 2007. Pro účastníky konference se podařilo domluvit exkurzi do technického zázemí Strahovského tunelu.

Sedmý ročník konference ARaP 2011 byl veden snahou o nové pojetí konference zaměřením na prezentaci zkušeností a poznatků z realizovaných a připravovaných automatizačních projektů. Spolupořadatelem se v tomto roce stala Českomoravská společnost pro automatizaci, a tak jednou z náplní konferenčních diskusí byla učebnice automatizace pro střední odborné školy, připravovaná do tisku kolektivem autorů pod vedením doc. Maixnera z této společnosti. Sedmý ročník konference také přinesl změnu informačního a registračního systému konference, jehož autorem je Ing. Cyril Oswald, který se od té doby rovněž stará o některé organizační záležitosti.

Osmý ročník konference v roce 2012 byl prvním ročníkem se zahraniční účastí a přednáškami v angličtině. Hosty byli dva známí organizátoři mezinárodních sympozií IFAC, prof. Antonio Visioli z Università degli Studi di Brescia s přednáškou *Event-based PID Control* a prof. Sebastián Dormido z Universidad Nacional de Educación a Distancia v Madridu s přednáškou *Fundamentals on Network Control Systems*. Jejich přednášky vzbudily mezi účastníky konference značný ohlas a přitáhly i další neregistrované zájemce. Byly publikovány v Acta Polytechnica a po přeložení v časopise *Automa*.

Hlavními tématy loňského devátého ročníku byly automatizace budov a jejich „chytré“ řízení, umělá inteligence v praxi a inteligentní snímače. K těmto tématům přednesli své příspěvky významní hosté: prof. Ing. Václav Hlaváč, CSc., z centra strojového vnímání katedry kybernetiky Fakulty elektrotechnické ČVUT v Praze, prof. Ing. Vladimír Havlena, CSc., z Honeywell Prague a prof. Ing. Pavel Ripka, CSc., děkan Fakulty elektrotechnické ČVUT v Praze.

Pozvánka na letošní konferenci

Připomenutím bodů, které ve vývoji konferencí ARaP vnímáme jako důležité, chceme bývalým účastníkům i současným zájemcům

přiblížit témata, která se mohou stát motivací pro jejich letošní účast na konferenci. Proto jsme jako motto pro zaměření letošního ročníku vybrali: *Automatizace, regulace a procesy – ohlédnutí a perspektivy*. Desátý ročník je tedy příležitostí k bilancování s výhledem do budoucna. Desátého výročí bychom také chtěli využít k setkání absolventů oborů automatizace a technické kybernetiky na Fakultě strojní ČVUT s příležitostí pochlubit se svými úspěchy. Věříme, že oslovení absolventi se zúčastní nejenom společenské části konference ARaP 2014, ale že také aktivně přispějí svými odbornými vystoupeními a firemními prezentacemi k náplni programu letošního ročníku. V něm, stejně jako v minulosti, počítáme s aktivním zapojením přednášejících z firemní i akademické sféry, z níž se budeme snažit zajistit tradiční vyzvané přednášky. Pro získání podrobnějších informací zájemce odkazujeme na webovou stránku konference www.arap.cz, kde kromě aktualit týkajících se letošního ročníku najdou odkazy na minulé ročníky. Registrované předběžné zájemce o účast na konferenci automaticky informujeme e-mailem o přípravě programu. Obdobně hodláme využít e-mailové adresy získané od absolventů k distribuci konkrétních informací a pozvání.

Bohumil Šulc, Stanislav Vrána, FS ČVUT

Dny teplárenství a energetiky

Odbornou konferencí a výstavou pod názvem Dny teplárenství a energetiky navazuje Teplárenské sdružení České republiky (TSČR) na tradici předcházejících devatenácti ročníků konference Dálkové zásobování teplem a chladem. Tato akce, která se konala 23. až 25. dubna v Hradci Králové, byla koncipována jako odborné fórum pro zástupce tepláren, technických firem, samospráv, bytových družstev i společenství vlastníků. Na výstavě se mimo jiné představili dodavatelé měřicí a řídicí techniky, kteří se zaměřují na energetiku: ZPA Nová Paka (měření teploty), ZPA Smart Energy (elektroměry a měřicí systémy), Radeton (bezdrátová detekce kabelů a potrubí), Landis+Gyr (elektroměry a měřicí technika) a další. Firma Endress+Hauser na této akci představila vírový průtokoměr schopný sledovat i průtok páry. Využila k tomu také živé vysílání, které probíhalo první dva dny konference na webu elektrika.tv. Zde byli v desetiminutových rozhovorech představováni vystavovatelé a další hosté.

Na konferenci patřil k nejsledovanějším úvodní blok přednášek o energetické situaci v Evropě a diskuse o energetické politice EU. Velký zájem vyvolala také panelová diskuse Víze 2030: teplo stále dostupné, jejíž účast-

níci přes dvě hodiny debatovali o budoucnosti teplárenství. Pohled z Bruselu zprostředkoval poslanec Evropského parlamentu Evžen Tošenovský. Podle něj se politický postoj EU mění podle aktuální situace tu k obnovitelným zdrojům, tu k plynu atd. Trochu ve stínu však zůstává otázka využití uhlí. „Platí, že EU zatím preferuje autonomní přístup každé země k vlastní energetice a doporučuje využití domácích zdrojů. V diskusi o energetické budoucnosti Evropy je nejdůležitější přinášet věcné argumenty a nepodceňovat význam uhlí pro energetiku jednotlivých států,“ uzavřel Tošenovský.

Účastníci konference se shodli na deseti bodech, které chce Teplárenské sdružení prosazovat při jednáních s vládou, zájmovými organizacemi atd. Hlavním bodem tohoto desatera je, že české teplárny jednoznačně upřednostňují další využívání domácího hnědého uhlí, které by měl stát přednostně zajistit pro účinnou kombinovanou výrobu tepla a elektřiny, před dovozovým zemním plynem. Mezi další významné body patří jednak požadavek dopracování energetické a surovinové koncepce s přihlédnutím k aktuálním změnám v Evropě, zejména v Německu, a také žádost, aby plánované zvýšení poplatků za vytěžený nerost nezvyšovalo cenu paliva pro teplárny. Pro

účastníky konference byla uspořádána exkurze do kogenerační uhelné Elektrárny Opatovice.

Na slavnostním večeru byly vyhlášeny vítězové dvanáctého ročníku soutěže Projekty roku v soustavách zásobování teplem a chladem, v níž jsou oceňovány úspěšné realizace. Titul Projekt roku získala Teplárna České Budějovice, a. s., za vyřešení přechodu Pražského předměstí z páry na horkou vodu. V soutěži uspěla také firma Dalkia Mariánské Lázně s projektem Zelená energie pro Mariánské Lázně, v rámci něhož byla postavena kotelná pro kombinovanou výrobu elektřiny a tepla z obnovitelných zdrojů, která zásobuje teplem 3 300 domácností a lázeňské objekty. Místo dosavadního zemního plynu a topných olejů kotelná využívá zbytkové dřevo z těžby mimo jiné ze Slavkovského lesa. Díky tomu nyní vypouští až o 17 000 t méně CO₂ než dříve. Dalším držitelem ocenění Projekt roku se stala ČEZ Teplárenská, a. s., za topfifikaci města Ledvice, kam byl vyveden tepelný napáječ z nedaleké elektrárny. K němu bylo připojeno 100 objektů s ročním odběrem 10 500 GJ tepla. Podrobnější informace o soutěži Projekty roku v soustavách zásobování teplem a chladem a dalších aktivitách TSČR jsou uvedeny na www.tscr.cz.

(ev)